

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Libora Duľu a JUDr. René Štepánika na verejnom zasadnutí 20. augusta 2013 v Bratislave v trestnej veci proti obvinenému **R. V.** pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. f/ Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. formou účasti podľa § 21 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. (objednávateľ) o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu zo 14. augusta 2013, sp. zn. Tp 66/2013, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sa **z a m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu uznesením zo dňa 14. augusta 2013, sp. zn. Tp 66/2013, nevyhovel návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len ÚŠP) zo dňa 13. augusta 2013 na vzatie do väzby obvineného R. V. a prepustil obvineného zo zadržania na slobodu.

Proti tomuto uzneseniu podala po jeho vyhlásení na výsluchu obvineného intervenujúca prokurátorka sťažnosť, ktorú ÚŠP odôvodnil písomným podaním doručeným faxom Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len najvyšší súd) dňa 16. augusta 2013.

ÚŠP sa v podanej sťažnosti nestotožnil s názorom sudcu Špecializovaného trestného súdu (ďalej len ŠTS), že zistené skutočnosti vyplývajúce zo zabezpečených dôkazov neumožňujú jednoznačný záver o tom, že obvinený R. V. je objednávateľom vraždy, lebo v tomto smere neexistuje žiaden priamy dôkaz a neexistuje ani ucelená línia nepriamych dôkazov. S odkazom na podaný návrh na vzatie obvineného do väzby, z výpovede svedka H. vyplýva, že ďalší obvinený R. N. mu opakovane označil osobu predpokladaného objednávateľa vraždy M. K. ako „R.“, pričom aj ďalšie skutočnosti súvisiace s peniazmi, ktoré nepochybne obvinený ukrýval pre poškodeného, nasvedčujú tomu, že uvedeným „R.“ je obvinený R. V.. Záveru o tom, že objednávateľom vraždy je R. V., nasvedčuje aj blízky vzťah tohto obvineného s R. N.. Podľa prokurátora je pravdou, že neexistuje priamy dôkaz, ktorý by preukazoval objednanie vraždy poškodeného práve obvineným R. V., takýmto priamym dôkazom by však mohla byť jedine výpoveď obvineného R. N.. Prokurátor má za to, že doposiaľ zabezpečené dôkazy, vrátane výpovede svedkov G. H., E. H., M. K. a M. L. spolu s vecnými dôkazmi tvoria reťaz nepriamych dôkazov, ktoré minimálne v tomto štádiu trestného konania odôvodňujú dôvodnosť vzneseného obvinenia a trestného stíhania obvineného R. V..

ÚŠP v podanej sťažnosti navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s ustanovením § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie sudcu pre prípravné konanie a súčasne vzal obvineného R. V. do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. por.

K písomne odôvodnenej sťažnosti prokurátora podal obvinený R. V. prostredníctvom svojej obhajkyne písomne vyjadrenie, doručené najvyššiemu súdu dňa 20. augusta 2013, v ktorom poukázal na skutočnosti uvedené a protokolárne podchytené v zápisnici o výsluchu obvineného sudcom pre prípravné konanie dňa 14. augusta 2013 s tým, že k tvrdeniam vo výpovedi týkajúcim sa obchodného imania spoločnosti, obratu spoločnosti a zostatkov na účtoch spoločnosti predloží súdu dokumentáciu, vrátane kópii daňových priznaní, čo vylučuje motív, ktorý mu prisudzoval vyšetrovateľ, a s ktorým sa stotožnil dozorujúci prokurátor.

K podanému vyjadreniu obvinený pripojil zápisnicu o výsluchu G. H. z 11. augusta 2013, ktorú považuje z procesného hľadiska za zmätočnú a z jej obsahu vyplýva podozrenie o nezákonnom postupe pri výsluchu tohto svedka s použitím kapciózných a sugestívnych otázok vrátane prípravy a odpovedí.

Obvinený poukázal aj na nedodržiavanie ustanovenia § 72 ods. 2 Tr. por., keď návrh na vzatie do väzby nebol obhajobe doručený napriek tomu, že jeho právne zastúpenie existovalo už v čase jeho zadržania a vznesenia mu obvinenia.

Podľa obhajoby nie sú naplnené dôvody väzby v zmysle návrhu prokurátora, obsiahnuté aj v dôvodoch jeho sťažnosti, a preto navrhol sťažnosť prokurátora zamietnuť.

Na písomne podaných návrhoch a stanoviskách zotrvali prokurátor a obhajoba aj v záverečných návrhoch na verejnom zasadnutí najvyššieho súdu.

Na základe podanej sťažnosti najvyšší súd podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, ako aj konanie predchádzajúce tomuto výroku a vychádzajúc z doposiaľ vykonaného dokazovania dospel k týmto záverom:

Trestný poriadok upravuje formálne a materiálne podmienky väzby. Materiálne podmienky väzby tvoria:

a) skutkové okolnosti vzatia do väzby a to, či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, či existujú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a

b) existencia niektorého z dôvodov väzby, ak z konania obvineného alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava pre tzv. útekovú, kolúznú alebo preventívnu väzbu (§ 71 ods. 1 Tr. por.).

Materiálne podmienky na rozhodnutie o väzbe musia byť splnené súčasne, takže absencia niektorej z uvedených podmienok v konkrétnej veci rozhodovania o väzbe bráni kladnému rozhodnutiu o väzbe obvineného. Na tejto báze je založené aj konkrétne rozhodnutie sudcu Špecializovaného trestného súdu o nevzátí obvineného R. V. do väzby a jeho prepustenie zo zadržania na slobodu, argumentačne dôvodené nedostatočnou presvedčivosťou podozrenia proti R. V. z objednania vraždy M. K..

V prípravnom konaní nebol doposiaľ produkovaný dôkaz, ktorý by obvineného R. V. priamo usvedčoval zo spáchania činu, kladeného mu za vinu vzneseným obvinením. Boli vykonané dôkazy, výpovede svedkov G. H., E. H., M. K. a M. L., ktorých obsahovú líniu považuje prokurátor za smerodajnú z pohľadu preukaznosti viny obvineného R. V. ako objednávateľa vraždy poškodeného M. K., a o tieto dôkazy a ich vyhodnotenie vo vzájomných súvislostiach opiera návrh na vzatie do väzby obvineného, ako aj odôvodnenie sťažnosti proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie ŠTS. Je preto zrejmé, že predmetom rozhodnutia sťažnostného súdu je v prvom rade názorový nesúlads medzi súdom prvého stupňa a prokuratúrou v otázke splnenia jednej z materiálnych podmienok (kladného) rozhodnutia o väzbe R. V., a to preukaznosti dôvodného podozrenia, že skutok, pre ktorý bolo obvinenému vznesené obvinenie, spáchal R. V..

Hodnotením dôkazov individuálne i v ich vzájomných súvislostiach sa podrobne zaoberal sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia, pričom vecne a logicky v rozhodnutí vysvetlil, na základe akých úvah dospel k záveru o absencii v súčasnom štádiu konania rozumného - danému štádiu konania zodpovedajúceho stupňa pravdepodobnosti podporujúceho záver o dôvodnosti trestného stíhania obvineného R. V..

S uvedenými závermi súdu prvého stupňa sa sťažnostný súd plne stotožňuje a poukazuje na ne ako na presvedčivé dôvody na základe doposiaľ vykonaného dokazovania o nedostatočnej dôvodnosti podozrenia tohto obvineného zo spáchania skutku, kladeného mu za vinu, z čoho vyplýva nenaplnenie jednej z materiálnych podmienok väzby obvineného. Prokuratúra opiera svoje závery najmä o výpoveď svedka G. H., ktorému mal obvinený R. N. hovoriť o objednávateľovi vraždy. Z tejto výpovede však vyvodzuje závery o osobe R. V. ako spomínaného „R.“ bez reálneho zhodnotenia tejto súvislosti, naviac ak z tejto výpovede vyplýva i to, že R. N. mal ako objednávateľa uviesť muža so synom, s priezviskom začínajúcim na „H“, ktoré písmeno obvinený R. V. nemá ani v mene ani v priezvisku. Mimo ostatných súvislostí a záverov uvádzaných v rozhodnutí súdu prvého stupňa, treba dať do pozornosti i listinné dôkazy predložené obvineným na verejnom zasadnutí sťažnostného súdu, ktorých údaje o majetkových hodnotách a zabezpečení obvineného R. V. a jeho firmy spochybňujú (navyše žiadnymi dôkazmi nepodloženú) časť skutkovej vety vzneseného obvinenia R. V. o objednaní vraždy M. K. u R. N. zo zistného motívu, aby R. V. nemusel vyplatiť M. K. uložené peniaze vo výške 400 000 eur.

V prípravnom konaní súd skúma dôvodnosť vzneseného obvinenia iba v prípade rozhodovania o väzbe zadržanej osoby.

V tomto štádiu konania súd nerozhoduje o vine alebo o nevine obvineného. Nie je nevyhnutné, aby vina bola z doposiaľ zadovážených dôkazov jednoznačne preukázaná. Je potrebné však dôkazy hodnotiť z pohľadu, či obsahujú také závažné skutočnosti, ktoré v potrebnej miere podporujú záver o dôvodnosti trestného stíhania obvineného, a to v súvislosti s tým, že jeho osoba má byť pre účely konania zabezpečená väzbou, ktorá je závažným represívnym opatrením, zodpovedajúcim trestu odňatia slobody.

Posúdenie dôvodnosti trestného stíhania sa potom premietne iba do rozhodovania súdu o vzatí alebo nevzatí obvineného do väzby.

Súd ako orgán rozhodujúci o väzbe je v tejto oblasti garantom ľudských práv a slobôd, nie však orgánom vykonávajúcim vyšetrovanie alebo dozor nad priebehom prípravného konania.

Na základe doposiaľ vykonaného dokazovania a po vyhodnotení týchto dôkazov sa Najvyšší súd SR stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že v tomto štádiu konania absentuje dostatočná presvedčivosť dôvodnosti podozrenia proti R. V. z objednania vraždy M. K.. Priamy dôkaz produkovaný nebol a nepriame dôkazy podľa súdu, na rozdiel od názoru prokurátora, netvorí líniu dostatočnej preukaznosti dôvodnosti trestného stíhania R. V. pre trestný čin, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie. V nadväznosti na to, potom nemal súd dôvod kladne rozhodnúť o väzbe obvineného menovaného. Pri nesplnení primárnej materiálnej podmienky väzby nebolo potom dôvodné zaoberať sa existenciou dôvodov útekovej väzby, kolúznej väzby, resp. preventívnej väzby, ako to navrhol ako dôvod väzby obvineného prokurátor v podanej sťažnosti, v nadväznosti na navrhované zrušenie napadnutého uznesenia sťažnostným súdom. Najvyšší súd preto sťažnosť prokurátora podanú proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu zo 14. augusta 2013, sp. zn. Tp 66/2013, ako nedôvodnú zamietol.

Súd nemá oprávnenie rozhodnúť o zrušení rozhodnutia o vznesení obvinenia, a preto ani toto rozhodnutie o nevzatí obvineného do väzby nemá vplyv na pokračovanie

trestného stíhania obvineného R. V.. Nie je preto ani vylúčené, že v prípade zabezpečenia v prípravnom konaní kvalitatívne iných dôkazov odôvodňujúcich podozrenie voči obvinenému zo spáchania trestného činu, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie, bude aktuálne rozhodnúť o prípadnej väzbe obvineného, ak bude zároveň splnený niektorý zo zákonom definovaných dôvodov väzby,

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 20. augusta 2013

JUDr. Jana S e r b o v á, v. r.
predsedníčka senátu

Vyhotovil: JUDr. René Štepánik

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Libuša Jánošíková